

ТЕМА ЧИСЛА: АРИСТОТЕЛЬ І АРИСТОТЕЛІЗМ

2016 рік для філософів усього світу був ювілейним роком Аристотеля, котрий народився 384 року до н.е. У багатьох аспектах, 2400-річчя Аристотеля є також ювілеєм цілої низки наук: адже невиняково кажуть, що половина підручників з історії науки починаються зі слів «ще Аристотель...», а друга половина — зі слів «вже Аристотель...». Мало того, 2016-й був офіційно проголошений «роком Аристотеля» на 38-й сесії генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі. Світова філософська спільнота відзначає цей рік особливими урочистостями. У Солоніках 23—28 травня 2016 року відбувся світовий філософський конгрес «2400 років Аристотеля», в якому взяли участь провідні вчені з більшості країн Європи, Південної та Північної Америки, Індії, Китаю, Алжиру, Австралії, Росії, Південної Африки... На превеликий жаль, Україна на цьому заході представлена не була. Не була вона представлена і в іншому масштабному проєкті: низці скоординованих колоквіумів, які 2016 року, під спільною егідою «Міжнародного Аристотелевого конгресу», відбулися в десяти університетах Європи та США (загалом у рамках цієї ініціативи було прочитано близько 150 аристотелезнавчих лекцій та доповідей). Утім, в Афінах на світовому філософському конгресі «Філософія Аристотеля», котрий відбувся 9—15 липня 2016 року, зібравши близько півтисячі дослідників творчості Аристотеля, українські філософи стали його активними учасниками.

Вочевидь, стан Аристотелевих студій в Україні ще не дає нам змоги стати повноправними учасниками світового співтовариства знавців великого Стагірита. Проте це не означає, що в Україні на цій філософській ділянці не робиться геть нічого. Вже маємо деякі переклади (щоправда, їх відчутно менше, ніж, наприклад, перекладів Платона); маємо також аналізи Аристотеля в контексті української філософської медієвістики, історії науки, історії логіки тощо. Все це дало змогу українській філософській спільноті відсвяткувати ювілей Аристотеля суто «для себе» — не тому, що ми хотіли щось «довести світові», а просто тому, що ми мали в цьому власну інтелектуальну потребу.

Так народилася ідея провести в Інституті філософії НАНУ «День Аристотеля», відзначивши його і круглим столом, і кількогодинним науковим семінаром. У певному сенсі, це був такий собі «огляд» вітчизняних аристотелезнавчих сил: хто відгукнеться і зможе додати до спільного свята власний творчий внесок? Такий «День Аристотеля», після піврічної підготовки, справді відбувся 14 червня 2016 року. Провівши його, ми тим самим отримали колективну відповідь на низку принципівих для української філософії питань. Зокрема: кому і чим важливий Аристотель в Україні сьогодні? Що таке, власне, «український Аристотель», якщо такий взагалі існує? Чи готовий — образно кажучи — Аристотель до того, щоб просто зараз повноцінно заговорити українською?

Відповіді, на які спромоглися учасники цього філософського свята, читачі «Філософської думки» знайдуть у цьому числі.